

ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ
ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡ

Call it Safe: A parent guide for dealing
with bullying in elementary schools

2003 ਅਡੀਸ਼ਨ

ਬੀ ਸੀ ਕੌਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਜ਼ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ)

[Punjabi]

ਇਹ ਗਾਈਡ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਪੀ ਏ ਸੀ) ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ:

- ✓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਭਾਵ ਡਰਾਉਣ-ਧਮਕਾਉਣ (ਬੁਲੀਇੰਗ) ਬਾਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
- ✓ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਇਹ ਗਾਈਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਭਾਵ ਡਰਾਉਣ-ਧਮਕਾਉਣ (ਬੁਲੀਇੰਗ) ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੇਤਨਤਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗਾਈਡ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਬੱਚਾ” ਜਾਂ “ਵਿਦਿਆਰਥੀ” ਤੋਂ ਭਾਵ 19 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। “ਮਾਪਾ” ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਰਪਰਸਤ,

ਬੀ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲ (ਕਸਟੋਡੀ) ਹੈ, ਜਾਂ

ਸੀ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ।

ਇਹ ਗਾਈਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬੀ ਸੀ ਕੌਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਜ਼ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ) ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਤਤਕਰਾ

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀ ਹੈ?	1
ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?	2
ਮਾਪੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ	3
ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ	3
ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ	3
ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ	4
ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ	5
ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰੋ	5
ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	6
ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	7
ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ	7
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ	9
ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਗਾਈਡ	10
ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਪੀ ਏ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼) ਦਾ ਰੋਲ	12
ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਕਿੰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ?	13
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਹੱਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ	15
ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ	17
ਹੋਰ ਵਸੀਲੇ	18

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀ ਹੈ?

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ

ਸਰੀਰਕ:

- ਥੱਪਤ ਮਾਰਨਾ, ਸੱਟ ਮਾਰਨਾ, ਚੁੰਢੀ ਵੱਢਣਾ, ਮੁੱਕਾ ਮਾਰਨਾ, ਠੁੱਡਾ ਮਾਰਨਾ
- ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਨਾ
- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੂਹਣਾ ਜਿਹੜਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ
- ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈਣਾ

ਜੁਬਾਨੀ:

- ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੱਢਣਾ
- ਤੰਗ ਕਰਨਾ
- ਟਾਂਚ ਕਰਨਾ
- ਅਫਵਾਹਾਂ ਫਲਾਉਣਾ, ਗਪੌੜ ਮਾਰਨਾ
- ਨਸਲਵਾਦੀ ਜਾਂ ਹੋਮੋਫੋਬਿਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨਾ

ਸਮਾਜਿਕ:

- ਕਿਸੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ
- ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਪਰ ਲਿਖਣਾ
- ਧਮਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟ, ਚਿੱਠੀਆਂ, ਈਮੇਲਾਂ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ
- ਧਮਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਮਾਪੇ ਇਹ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਘੀ ਅਤੇ ਸੁਆਗਤੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਣ, ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਵੇ-ਧਮਕਾਵੇ ਨਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ-ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਾਲਗਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਜਾਬਰ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜਾਂ ਬੇਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ (ਬੁਲੀਜ਼) ਕੋਲ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਕਤ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਈਜ਼, ਸ਼ਕਤੀ, ਦਰਜੇ, ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚਲੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:

- ✓ **ਸਰੀਰਕ**, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ✓ **ਜੁਬਾਨੀ**, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੱਢਕੇ ਦੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ✓ **ਸਮਾਜਿਕ**, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ...ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ:

- ✓ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਾੜੇ ਵਰਤਾਉ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ✓ ਆਪਣਾ ਵਤੀਰਾ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਉਨੀਂਦਰਾ, ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਭੜਕਣਾ, ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣਾ, ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ)
- ✓ ਘਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਰੂਟ ਬਦਲ ਲੈਣਾ, ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਰਨਾ
- ✓ ਪਾਟੇ ਕੱਪੜੇ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆਉਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਨੀਲ ਪਏ ਹੋਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੋਲ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ
- ✓ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ
- ✓ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਗੋਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਜੇਨ ਨੇ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਲਾਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਉੱਥੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਰਭਾਵੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਜੇਨ ਵੱਲ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਝਾਕਿਆ। ਜਦੋਂ ਦੋਨੋਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘੀਆਂ ਤਾਂ ਗੋਲ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ “ਇਹਦੀ ਪੈਂਟ ਦੇਖੋ। ਕੀ ਇਹ ਲੁਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ”, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਗਏ। ਉਹ ਅਤੇ ਜੇਨ ਚੌਂਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਉੱਥੋਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ।

¹ ਟੀਚਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਕੋਲੈਕਟਿਵ ਐਗਰੀਮੈਂਟ (ਪੀ ਸੀ ਏ) ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਈ 2.2 ਹਰਾਸਮੈਂਟ (ਤੰਗ ਕਰਨ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

- ਕਾਮੁਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
- ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਵਾਜਬ ਵਰਤਾਉ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਠੀ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ ਤੇ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ
- ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਲੂਕ, ਟਿੱਪਣੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਜਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਾਣ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ ਤੇ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ
- ਡਰਾਉਣ, ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ, ਜ਼ੋਰਾਵਰੀ ਅਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆਮ ਹੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਇਸ ਜਾਬਰ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਗਾਲ਼ਾਂ, ਚੁੱਪ ਕਰਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਘੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਕੂਲ ਇਕ ਅਣਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ:

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
- ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿਚੋਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਰੀਰਕ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਨਤੀਜਾ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਚਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਕੋਈ ਵੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ
- ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ (ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ)
- ਬਾਲਗ (ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਪੋਰਟ ਸਟਾਫ਼, ਵਲੰਟੀਅਰ, ਮਾਪੇ)।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਇਕ ਸਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਵਤੀਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਂਪੱਖੀ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਖੋਜ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 30% ਬੱਚੇ 20% ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਫੋਕਸ ਔਨ ਬੁਲੀਇੰਗ: ਏ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫਾਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਟੀਜ਼, ਸਫਾ 6-13)।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਕੰਮ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 2-3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਾਂ ਹੈਲਪਿੰਗ ਆਵਰ ਕਿਡਜ਼ ਲਿਵ ਵਾਇਲੈਂਸ ਫਰੀ: ਏ ਪੇਰੇਂਟਸ ਗਾਈਡ (ਗਰੇਡ ਕੇ-7 ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ) ਅਤੇ ਫੋਕਸ ਔਨ ਬੁਲੀਇੰਗ ਦੇਖੋ। (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 17 ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ)।

http://www.bced.gov.bc.ca/live_vf/

ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪਾਲਸੀ ਆਰਡਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਇਕ ਟੀਚਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਕੂਲ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਸਾਂਝੀਦਾਰ ਹਨ:

- ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਕਦਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਦਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ... (ਅਤੇ)... ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਦਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਮਨਿਸਟਰੀ ਨੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਗਾਈਡ ਦਾ ਸਫਾ 17 ਦੇਖੋ।

10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਜੇਮੀ, ਇਕ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਤੀਜੀ ਵਾਰੀ ਲਿੰਬੋ ਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਟੇ ਝੱਗੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਘਰ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਗੇਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜੇਮੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।

ਜੇਮੀ ਨੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਬੁੜਬੁੜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾਧਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੈੱਡ ਤੇ ਚੁਫਾਲ ਪਏ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੋਮਵਰਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆ ਦਾ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਲੰਚ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਜੇਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਮਾਪੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਹੱਲ ਕਰਕੇ - ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਤੀਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਬਦਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇ - ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

“ਬੱਚੇ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਹਿੱਤ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਸੇਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ; ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੈ।”

ਯੂਨਾਈਟਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨਨਾਮਾ, ਆਰਟੀਕਲ 7, 1959

ਮਾਪੇ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾ ਕੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਗੁੱਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਖੜ੍ਹਣ ਲਈ ਜਾਬਰ ਹੋਣੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮਾਪੇ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਦਦ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ

ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ✓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ✓ ਸਮੱਸਿਆ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
- ✓ ਉਹ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਆਪ ਹੀ ਸਿੱਝ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ✓ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਚੂਹੇ ਮਾਰ ਜਾਂ ਚੁਗਲਖੋਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ
- ✓ ਤੁਸੀਂ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਕਰੋਗੇ
- ✓ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
- ✓ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਦੀ ਯਾਰਡ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਗੈਰਗ ਨੂੰ “ਗੇਅ” ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਨਹੀਂ ਖੇਡਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤੇ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਖਰ ਟਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਤਰਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬਦਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬੱਚੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੋਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਣੋਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੋਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

- ✓ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ/ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?
- ✓ ਕੀ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
- ✓ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
- ✓ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?
- ✓ ਮੈਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹਾਂ?

ਬਾਲਗਾਂ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ “ਚੂਹੇਮਾਰ”, “ਚੁਗਲਖੋਰ” ਅਤੇ “ਮੁਖਬਰੀ” ਨਾਂਹਪੱਖੀ ਲੇਬਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਂਸਲਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹਾਂਪੱਖੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਮੁਢਲੀ ਪਹੁੰਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ:

“ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਆਮ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।”
ਸਕੂਲ ਐਕਟ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 265/89

ਜੇ ਸਮੱਸਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠਲੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾਂ ਜਿਮ ਦੇ ਚੈਂਜਰੂਮ ਵਿਚ ਤਾਂ **ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।**

ਜੇ ਸਮੱਸਿਆ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ, ਹਾਲਵੇਅ ਵਿਚ, ਲੌਕਰਾਂ ਕੋਲ, ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੇ, ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਸਮੱਸਿਆ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ **ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।**

ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਾਮਦੇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕੋਲ ਜਾਓ।

ਜੇ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ **ਅਗਲੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ** ਜੋ ਕਿ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੁਪਰਇਨਟੈਨਡੈਂਟ, ਜਾਂ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਸੁਪਰਇਨਟੈਨਡੈਂਟ ਆਫ ਸਕੂਲਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਂਪੱਖੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

- ✓ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਦੋਂ?
- ✓ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ?
- ✓ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ)?
- ✓ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਭੇਤਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ?
- ✓ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ?

ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖਣਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।
ਸਫਾ 10 ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਵੈ-ਮਦਦ ਲਈ ਗਾਈਡ ਵਰਤੋ।

ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੋਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਕਦੋਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਡਵੋਕੇਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਈਨ ਨੂੰ 1-888-351-9834 ਤੇ ਮੁਫਤ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਇਸ ਗਾਈਡ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਭਾਗ ਦੇਖੋ।

ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ

ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਜਾਣਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਹਰ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਤਕਰੇ-ਵਿਰੋਧੀ, ਹਿੰਸਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਆਚਰਣ ਸਬੰਧੀ ਨੇਮਾਵਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਇਕ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ:

- ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ
- ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਜਾਂ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ
- ਉਸ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਢੁਕਵੀਂਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗੋ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰੋ

ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਫਿਕਰਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇ। ਸਕੂਲ ਨੇ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਲੀਸ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਪੁਲੀਸ ਰਲ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋਕਲ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਬੀ ਸੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਡਰੇਸ਼ਨ ਕੋਡ ਆਫ ਐਥਿਕਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

“ਮੈਂ। ਅਧਿਆਪਕ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਆਦਰ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਅਤੇ ਵਰਤਾਉ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪੂਰਬਕ ਵਰਤਦਾ ਹਾਂ, ਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।”

ਕੋਡ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਵਤੀਰੇ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬੁਰੇ ਵਰਤਾਉ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ ਐਂਡ ਫੈਮਿਲੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੋਲ ਕਰੋ (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦਾ ਸਫਾ 18 ਦੇਖੋ)।

“ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਕਦੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ...ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸਕੂਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ... ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮੁਜਰਮਾਨਾ ਬਦਸਲੂਕੀ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਲਈ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।”

ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ: ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਗਾਈਡ

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲਤ ਨਾਲ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਾਂਪੱਖੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 4 ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਰੱਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:

- ✓ ਹਾਲਤ ਦੀ ਫੌਰਨ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ
- ✓ ਇਹ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
- ✓ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਵਿਉਂਤ
- ✓ ਜੇ ਸਕੂਲ ਬਦਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ
- ✓ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ
- ✓ ਜੇ ਬਾਹਰੋਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਜਿਵੇਂ ਪੁਲੀਸ, ਦਿਮਾਗੀ ਸਿਹਤ)
- ✓ ਜੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਡਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ।

ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਇਹ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ (ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ):

- ✓ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
- ✓ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਗੁਪਤ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ
- ✓ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਿਸੇ ਪੜਤਾਲ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

“ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਟੀ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ “ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ” ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।”

ਫੋਕਸ ਐਨ ਬੁਲੀਇੰਗ
ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ
ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਸਫਾ 13

ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਆਰਟੀਕਲ ਈ. 2, ਪੀ ਸੀ ਏ:
“ਇਮਪਲੋਏਅਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਪੜਤਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਿੰਗ (ਜੈਂਡਰ) ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਾਉ:

ਡੀ. ਜੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇਮਪਲੋਈ (ਮੁਲਾਜ਼ਮ) ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਹੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਬਦਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਯੂਥ ਅਗੇਨਸਟ ਵਾਇਲੈਂਸ ਲਾਈਨ, ਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਜੁਰਮ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ (ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ) 1-800-680-4264 ਹੈ। ਯੂਥ ਅਗੇਨਸਟ ਵਾਇਲੈਂਸ ਲਾਈਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਐਡਰੈਸ www.takingastand.com ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਹੌਂਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੋਈ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਜੋ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਰਤਾਉ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਅਤੇ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ, ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ:

- ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ
- ਉਹ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਿਆਈ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ
- ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਮਾੜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਣਗੇ
- ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜਾਂ ਸਟਾਫ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਅਸਰ ਹਰ ਇਕ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਹ ਰਖਵਾਲੀ ਮਿਲੇ ਜਿਹੜੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 4 ਅਤੇ 6 ਤੇ ਦਰਜ ਕਦਮ ਦੇਖੋ।

“...ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਥੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ...ਉਹ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।”

ਪੌਲ ਓ, ਕੋਨੇਲ ਇਟ ਅਲ., “ਪੀਅਰ ਇਨਵੋਲਵਮੈਂਟ ਇਨ ਬੁਲੀਇੰਗ; ਇਨਸਾਈਟਸ ਐਂਡ ਚੈਲੰਜਜ਼ ਫਾਰ ਇੰਟਰਵੈਨਸ਼ਨ।” ਜਰਨਲ ਆਫ ਅਡੌਲਸੈਂਸ, 1999, 22: 437-452

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਚੰਗੇਰੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸਗੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਰਤਾਉ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਵਰਤਾਉ ਹੋਵੇ।

ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀ) ਨੂੰ ਫੌਕਸ ਔਨ ਸਸਪੈਨਸ਼ਨ: ਏ ਰੀਸੋਰਸ ਫਾਰ ਸਕੂਲਜ਼ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ 1999 ਵਿਚ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਛਾਪੀ ਸੀ। ਫੌਕਸ ਔਨ ਸਸਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸਕੂਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਬਦਲ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

“ਜਦ ਕਿ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਖਾਤਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਪਸ਼ਟ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਟੀਚਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਅਢਕਵੇਂਪਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।”

ਪੌਲ ਓ, ਕੋਨੇਲ ਇਟ ਅਲ., “ਪੀਅਰ ਇਨਵੋਲਵਮੈਂਟ ਇਨ ਬੁਲੀਇੰਗ; ਇਨਸਾਈਟਸ ਐਂਡ ਚੈਲੰਜਜ਼ ਫਾਰ ਇੰਟਰਵੈਨਸ਼ਨ।” ਜਰਨਲ ਆਫ ਅਡੌਲਸੈਂਸ, 1999, 22: 437-452

- ✓ ਜੇ ਪੜਤਾਲ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਸਕੂਲੋਂ ਕੱਢਣ ਸਮੇਤ) ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ:
  - ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲੋਂ ਕੱਢੇ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਗੇ।
- ✓ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵਿਚ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ✓ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 9 ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਖੋ)।
- ✓ ਜੇ ਸਕੂਲ ਇਹ ਯਕੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਲੀਗਲ ਏਡ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ✓ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਥ ਕਰਿਮੀਨਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਅਪਰੈਲ 2003 ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸੇਗੀ।
- ✓ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਵਲੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 76 (3) ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ...
 “ਇਆਲੂ, ਅਡੋਲ ਅਤੇ ਨਿਆਪੂਰਣ ਮਾਪੇ ਵਰਗਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਸਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।”

ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ
- ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ
- ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ
- ਇਨਸਾਫ਼ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ (ਸਫਾ 76 ਤੇ ਫੋਕਸ ਔਨ ਬੁਲੀਇੰਗ ਦੇਖੋ)
- ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਲਾਹਕਾਰ
- ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ
- ਸਾਥੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ
- ਸਾਥੀ ਵਿਚੋਲਗੀ
- ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਠੀਕ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੇਡੋਨ ਮੈਕਲੇਲੈਂਡ ਅਤੇ ਲਾਜੇਈ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ ਹਾਓ ਪੇਰੈਂਟਸ ਕੈਨ ਟੇਕ ਐਕਸ਼ਨ ਅਗੇਨਸਟ ਬੁਲੀਇੰਗ ਦੇਖੋ (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦਾ ਸਫਾ 17)।

ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ “ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ...ਇਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਨੁਕਸਾਨ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੁੜ ਕੇ ਨਾਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਵਰਤਾਉ ਕਰੇਗਾ।”

ਫੋਕਸ ਔਨ ਸਸਪੈਨਸ਼ਨ: ਏ ਰੀਸੋਰਸ ਫਾਰ ਸਕੂਲਜ਼। ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਸਫਾ 36

ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ

ਤੁਹਾਡੀ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਪੇਰੋਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀ) ਕੋਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਮਾਇੰਡਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਦਦ ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਐਡਵੋਕੇਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸੁਨੇਹਾ 1-888-351-9834 ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁਝ ਪੇਰੋਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼) ਜਾਂ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਪੇਰੋਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼) ਕੋਲ ਵੀ ਇਹ ਕਾਪੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਵਾਜ਼ਬ ਵਰਤਾਉ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਓਮਬਡਜ਼ਮੈਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:
ਮੁਫਤ ਫੋਨ ਕਰੋ: 1-800-567-3247 (ਸਾਰੇ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ) 1-800-667-1303 (ਟੀ ਟੀ ਵਾਈ) ਜਾਂ (250) 387-5855 ਤੇ
ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿਚ ਜਾਂ (250) 387-5446 (ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਟੀ ਟੀ ਵਾਈ)
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: www.ombud.gov.bc.ca
ਫੈਕਸ: ਵਿਕਟੋਰੀਆ: (250) 387-0198
ਵੈਨਕੂਵਰ: (604) 660-1691
ਡਾਕ: 931 Fort Street Victoria, BC V8V 3K3

ਕਦੇ ਕਦੇ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਨੀਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਫਾਰਮ ਹੋਣ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (ਅਪੀਲਜ਼) ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹਿਣ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਜਿਹੜਾ “ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ”। ਹਰ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਇਹ ਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਪੀਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- ✓ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਪੀਲ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ।
- ✓ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੁਣ ਸਕੋ ਜਿਹੜੀ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਾਊਂ ਵੀ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ✓ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ✓ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ:
  - ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?
  - ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀ ਹੈ?
  - ਕੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ?
  - ਕੀ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਗੇ?
- ✓ ਅਪੀਲ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੋ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਜ਼ਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਓਮਬਡਜ਼ਮੈਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਓਮਬਡਜ਼ਮੈਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੱਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਓਮਬਡਜ਼ਮੈਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਫਾਰਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:

http://www.ombud.gov.bc.ca/complaint_form.html

ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਫਾ 10 ਤੇ ਦਰਜ ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਗਾਈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ: ਸੌਖ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਜੋੜੋ।

ਵੇਰਵੇ ਲਿਖੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

- ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ
- ਕਦੋਂ
- ਕਿਵੇਂ (ਚਿੱਠੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਫੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਆਦਿ)
- ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੌਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
- ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ) ਕੀ ਕਰੇਗਾ
- ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ
- ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗਾ
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
- ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖੇਗਾ
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ
- ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮੁੜ ਕੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫਿਕਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
- ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
- ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਤਰੀਕ/ਸਮਾਂ: _____ ਸੰਪਰਕ: _____

ਰਾਹੀਂ: ਫੋਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ

ਕਾਰਵਾਈ: _____

ਨਤੀਜਾ: _____

ਤਰੀਕ/ਸਮਾਂ: _____ ਸੰਪਰਕ: _____

ਰਾਹੀਂ: ਫੋਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ

ਕਾਰਵਾਈ: _____

ਨਤੀਜਾ: _____

ਤਰੀਕ/ਸਮਾਂ: _____ ਸੰਪਰਕ: _____

ਰਾਹੀਂ: ਫੋਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ

ਕਾਰਵਾਈ: _____

ਨਤੀਜਾ: _____

ਤਰੀਕ/ਸਮਾਂ: _____ ਸੰਪਰਕ: _____

ਰਾਹੀਂ: ਫੋਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ

ਕਾਰਵਾਈ: _____

ਨਤੀਜਾ: _____

ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਪੀ ਏ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼) ਦਾ ਰੋਲ

ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟਾਫ, ਮਾਪਿਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ, ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਨਸਾਫ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲੋਕਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਾਂ ਇਸ ਅਮਲ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਸਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ, ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ, ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਝਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ✓ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 13 ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਕਿੰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਦੇਖੋ)
- ✓ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ✓ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ✓ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

“ਪੇਰੇਂਟਸ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ, ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

ਸਕੂਲ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8(4)

ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਕਿੰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ?

ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਪਲੈਨਿੰਗ ਗਾਈਡ ਅਤੇ ਫੋਕਸ ਐਨ ਬੁਲੀਇੰਗ ਦੇਖੋ (ਬੀ ਸੀ ਦੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸੋਲਿਸਟਿਰ ਜਨਰਲ)। ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਪਲੈਨਿੰਗ ਗਾਈਡ ਦਾ ਇਕ ਸੋਧਿਆ ਅਡੀਸ਼ਨ 2003 ਦੀ ਪੱਤਝੜ ਰੁੱਤ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਘਿਰਣਾ ਵਾਲੀ ਤੱਕਣੀ ਇਕ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ ਵਤੀਰਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਅਸਰਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਥਾਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਚੰਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

- ✓ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਟਾਫ, ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਮਿਲਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਇਆ, ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- ✓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਚਰਣ-ਨੇਮਾਵਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਬਾਲਗਾਂ, ਸਟਾਫ, ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਲਈ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਚਰਣ-ਨੇਮਾਵਲੀ ਅਤੇ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਨੇਮਾਵਲੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ?
- ✓ ਕੀ ਲਿੰਗ, ਨਸਲ, ਬੋਲੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਪੱਧਰ, ਜਾਂ ਕਾਮੁਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ?
  - ਕੀ “ਘਿਰਣਾ ਵਾਲੀ ਤੱਕਣੀ” ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ? ਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਘਾਟ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੱਛਣਾਂ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
  - ਕੀ ਨਸਲਵਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਸਮੱਸਿਆ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਗੰਭੀਰ ਹੈ?
  - ਕੀ ਸੈਕਸਵਾਦ ਜਾਂ ਕਾਮੁਕ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹਨ?
  - ਕੀ ਹੋਮੋਫੋਬੀਆ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮੁਕ ਰੁਚੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਣ?
- ✓ ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- ✓ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ? ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੀ ਪੈਰਵੀ ਹੋਈ?
- ✓ ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੀ ਪੈਰਵੀ ਹੋਈ?
- ✓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਚੇਤਨਤਾ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ।
- ✓ ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ?

- ✓ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਦਮਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਅਸਰਦਾਰ ਹਨ?
- ✓ ਜੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਮਲ ਹੈ? ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਬੀ ਸੀ ਦੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਅਤੇ ਸੋਲਿਸਟਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀ ਸੀ ਸੇਫ ਸਕੂਲਜ਼ ਉੱਦਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉੱਦਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ: ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਤ-ਕਦਮੀ ਵਿਉਂਤ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਫ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀ, ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲਣ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ।

ਕਦਮ 1: ਇਕ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉ

ਕਦਮ 2: ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ

ਕਦਮ 3: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ

ਕਦਮ 4: ਸਕੂਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰੋ

ਕਦਮ 5: ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰੋ

ਕਦਮ 6: ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰੋ

ਕਦਮ 7: ਵਿਉਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੋ

(ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 17 ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ)

“ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਧਿਆਪਕ, ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ)। ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ, ਬੱਚੇ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਲਗ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨਗੇ। ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਪੌਲ ਓ ਕੋਨੀਲ ਇਟ ਅਲ., “ਪੀਅਰ ਇਨਵੋਲਵਮੈਂਟ ਇਨ ਬੁਲੀਇੰਗ: ਇਨਸਾਈਟਸ ਐਂਡ ਚੈਲੰਜਜ਼ ਫਾਰ ਇੰਟਰਵੈਨਸ਼ਨ”। ਜਰਨਲ ਆਫ ਅਡੋਲਸੈਂਸ, 1999, 22: 437-452

ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਹੱਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

ਸਕੂਲ ਕਮਿਊਨਟੀ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਣਨ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਫਿਕਰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ *ਯੂਥ ਕਰਿਮੀਨਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਅਪਰੈਲ 2003* ਜਾਂ *ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕੋਡ* ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

“ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾਕਾਰੀ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ।”

ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਨੀਤੀ ਆਰਡਰ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ:

- ✓ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਉ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ
- ✓ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਵਰਤਾਉ, ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ
- ✓ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ
- ✓ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ (ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਕੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ)
- ✓ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵੀ, ਜੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
- ✓ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ
- ✓ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ (ਪੀ ਏ ਸੀ) ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ

- ✓ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਵਾਇਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ:

- ✓ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ
- ✓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ
- ✓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ
- ✓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
- ✓ ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ
- ✓ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ
- ✓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਵਾਇਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ, ਮਨਿਸਟਰੀਅਲ ਆਰਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੱਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਯੂ ਐਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਇਨ ਸਕੂਲਜ਼ ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇਖੋ ਜੋ ਕਿ ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ, ਬੀ ਸੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 1996 ਵਿਚ ਛਾਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੀ ਏ ਸੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਐਕਟ, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਮਨਿਸਟਰੀਅਲ ਆਰਡਰਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਇਸ ਗਾਈਡ ਦੇ ਸਫਾ 17 ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ)

“ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ, ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਟੀਚਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ।”

ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਨੀਤੀ ਆਰਡਰ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਹੋਰ ਹੱਕ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- ਆਦਰ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ
- ਬਦਸਲੂਕੀ ਅਤੇ ਅਣਗਿਗਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ
- ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ
- ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

“ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਬਤਾ ਮਾਹੌਲ ਲਈ ਨਿਯਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਘੜਣ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਐਕਟ (ਸੈਕਸ਼ਨ 76(2)) ਹਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ “ਉੱਚੇ ਸਦਾਚਾਰ” ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਵਤੀਰੇ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੋਡ, ਇਸ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇਕ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹਨ।”

ਕੀਪਿੰਗ ਸਕੂਲਜ਼ ਸੇਫ: ਏ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਗਾਈਡ ਫਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਸਫਾ 89

ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ

- ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ, *Speaking up! A parent guide to advocating for students in public schools.* 1999.
- ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਅਤੇ ਓਪਨ ਸਕੂਲ। *Speaking Up! Parents Advocating for Students in Public Schools.* ਵੀਡੀਓ। 1999
- ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ, ਬੀ ਸੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਡਰੇਸ਼ਨ। *Building Partnerships in Schools: A Handbook.* 1996
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਅਬਰਿਜਨਲ ਅਫੇਅਰਜ਼। *A Guide to Aboriginal Organizations and Services in British Columbia.* 2000.
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਕਮਿਊਨਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਜ਼ ਡਿਵੀਜ਼ਨ। *Taking A Stand. 2nd Edition.* 1998.
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ। *Safe School Planning Guide.* 1999 (ਸੋਧਿਆ ਅਡੀਸ਼ਨ 2003 ਦੀ ਪੱਤਝੜ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ)।
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ। *Helping our kids live violence free: A parent's guide (for students in grades K to 7).* 2000.
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, *Performance Standards—Social Responsibility.* ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ http://www.bced.gov.bc.ca/classroom_assessment/perf_stands/social_resp.htm
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਜ਼ ਬਰਾਂਚ। *Focus on Suspension: A Resource for Schools.* 1999.
- ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ। *Focus on Bullying: A Prevention Program for Elementary School Communities.* 1998.
- ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਿਸਟ ਇਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: <http://www.bced.gov.bc.ca/publications.htm>. ਇਸ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵਸੀਲੇ ਦਰਜ ਹਨ: *Special Education Services: A Manual of Policies, Procedures and Guidelines, Parent's Guide to Individual Education Planning (IEP), Manual of School Law, K-12 Policy Manual for BC Schools.*
- ਬੀ ਸੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਸਕੂਲ ਟਰੱਸਟੀਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ। *Keeping Schools Safe: A practical guide for principals and vice-principals,* ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਉੱਚਮ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਜੂਨ 1999.
- ਕਲਾਰਕ, ਜੁਡਿਥ ਏ. ਅਤੇ ਨਿਕੋਲਸ, ਐਲਨ ਸੀ. *A Guide to Schools Legislation in British Columbia. 2nd edition.* ਇਡੂਸਰਵ. ਇੰਕ. 1999.
- ਕਮੇਟੀ ਫਾਰ ਚਿਲਡਰਨ। *Second Step: A Violence Prevention Curriculum, Grades 1-3.* 172-20 ਐਵੇਨਿਊ, ਸੀਐਟਲ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ 98122. ਟੈਲੀਫੋਨ: (206) 322-5050 ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
- ਓ ਕੋਨਲ, ਪੌਲ, ਪੇਪਲਰ, ਡੈਬਰਾ ਅਤੇ ਕਰੇਗ, ਵੈਂਡੀ। *Peer involvement in bullying: Insights and challenges for intervention.* ਜਰਨਲ ਆਫ ਅਡੌਲਸੈਂਸ। 1999, 22: 437-452
- ਬੀ ਸੀ ਓਮਬਡਜ਼ਮੈਨ ਦਾ ਦਫਤਰ। *Fair Schools Public Report No. 35.* ਮਈ 1995.
- ਰੌਕ ਸੌਲਿਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਯੂਥ ਐਂਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰੀਸਰਚ ਯੂਨਿਟ ਆਫ ਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵਿਕਟੋਰੀਆ। *Rock Solid Children, Youth and Adults: Creating a Responsive Environment for the Prevention of Youth Violence. Video.* 1999.
- ਸੇਡੋਨ, ਸਿੰਡੀ, ਮੈਕਲੈਲਨ, ਐਲੀਸਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ੇਈ, ਗਿਸਲੇ। *How Parents Can Take Action Against Bullying.* ਬੁਲੀ ਬੀ ਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨਜ਼, ਹੈਮਲੌਕ ਪਰੈੱਸ. 2000.

ਹੋਰ ਵਸੀਲੇ

ਅਫਿਲੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮਲਟੀਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਸੀਜ਼ (ਏ ਐੱਮ ਐੱਸ ਐੱਸ ਏ): ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਪੱਖਪਾਤੀ, ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ, ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿਚ 85 ਬਹੁਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਛਤਰੀ-ਨੁਮਾ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਅਗਾਂਹ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਵਸੀਲਾ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। (604) 718-2777 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਫੈਕਸ (604) 298-0747, ਈਮੇਲ: amssa@amssa.org, ਵੈੱਬਸਾਈਟ: <http://www.amssa.org>

ਬੀ ਸੀ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ: ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿਚ: (250) 387-3710, ਫੈਕਸ: (250) 387-3643

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ: (604) 660-6811, ਫੈਕਸ: (604) 660-0195

ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਤਿਉਂ ਵੀ ਮੁਫਤ ਫੋਨ: 1-800-663-0876

ਬੋਲਿਆਂ ਲਈ ਟੈਲੀਫੋਨ (ਟੀ ਡੀ ਡੀ):

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ: (604) 660-2252; ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿਚ: (250) 953-4911

ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ ਐਂਡ ਫੈਮਿਲੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ: ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਫਤਰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਸਵੇਰ ਦੇ 8:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੋਨ ਬੁੱਕ ਦੇ ਨੀਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦ ਜਾਂ ਸੰਕਟ ਵਿਚਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮਨਿਸਟਰੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੱਕੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਕਾਮੂਕ ਬੁਰੇ ਵਰਤਾਉ, ਜਾਂ ਕਾਮਕ ਸੋਸਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਤੇ 0 ਦਬਾਉ ਅਤੇ ਓਪਰੇਟਰ ਤੋਂ ਬੀ ਸੀ ਚਿਲਡਰਨਜ਼ ਹੈਲਪ ਲਾਈਨ ਮੰਗੋ ਜਾਂ ਆਪ 310-1234 ਡਾਇਲ ਕਰੋ, ਜਾਂ 1-800-663-9122 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਟੀ ਟੀ ਵਾਈ 1-800-667-4770. ਮਨਿਸਟਰੀ ਦਾ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਹੈ: <http://www.mcf.gov.bc.ca>

ਬੀ ਸੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਕਮਿਊਨਟੀ, ਅਬਰਿਜਨਲ ਐਂਡ ਵਿਮਨਜ਼ ਸਰਵਿਸਿਜ਼: ਬਹੁਸਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਨਸਲੀ-ਵਿਤਕਰੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਛੇ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਆਇਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡ ਛਾਪਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਨਸਲੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਬਹੁਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਸਕੂਲਜ਼ ਰਿਸਪੌਂਡਿੰਗ ਟੂ ਰੇਸਿਜ਼ਮ: ਗਾਈਡ ਫਾਰ ਪੇਰੇਂਟਸ। ਫੋਨ: (604) 660-2203, ਫੈਕਸ: (604) 660-1150

ਬੀ ਸੀ ਪੇਰੇਂਟਸ ਇਨ ਕਰਾਈਸਿਸ ਸੁਸਾਇਟੀ: ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪੇਰੇਂਟ ਸਪੋਰਟ ਸਰਕਲਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਲ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਧਾਰਨ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਪੇਪੁਣੇ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੋਨ: (604) 669-1616, ਫੈਕਸ: (604) 669-1636, ਮੁਫਤ ਲਾਈਨ: 1-800-665-6880

ਬੀ ਸੀ ਸੇਫ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਕਮਿਊਨਟੀਜ਼ ਸੈਂਟਰ: ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਸੀਲਿਆਂ, ਟਰੇਨਿੰਗ, ਅਗਾਂਹ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਅਮਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਸੀਲਾ ਜੋ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਬੀ ਸੀ ਭਰ ਵਿਚ ਜਵਾਨਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪੁਲੀਸ, ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਸਵੇਰ ਦੇ 8:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਫੋਨ ਕਰੋ: 1-888-224-SAFE (7233)। ਵੈੱਬਸਾਈਟ: <http://www.safeschools.gov.bc.ca>

ਬੋਆਇਜ਼ ਐਂਡ ਗਰਲਜ਼ ਕਲੱਬ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਮਦਦ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਰੇਂਟਸ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਨਕੁਆਰੀ ਬੀ ਸੀ: ਸਹੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਫੋਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿਚ: (250) 387-6121

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ: (604) 660-2421

ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਤਿਉਂ ਵੀ, ਮੁਫਤ ਫੋਨ: 1-800-663-7867

ਬੋਲਿਆਂ ਲਈ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨ (ਟੀ ਡੀ ਡੀ):

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ: (604) 775-0303; ਹੋਰ ਕਿਤਿਉਂ ਵੀ ਮੁਫਤ ਫੋਨ: 1-800-661-8773

ਇਨਕੁਆਰੀ ਸੈਂਟਰ ਖੁਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰ ਦੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਤੱਕ

ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਖੋ

ਫੈਮਿਲੀਜ਼ ਐਂਡ ਸਪੋਰਟ ਟੀਮਜ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਫਾਸਟ) : ਬਹੁ-ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੁੱਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਬੱਚਿਆਂ, ਜਵਾਨਾਂ, ਪਤੀਆਂ/ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰ, ਬਹੁ-ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਹਿੰਸਾ, ਬੁਰੇ ਵਰਤਾਉ, ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਇਕੱਲਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਾਊਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀ ਸੀ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫੋਨ: (604) 299-0005, ਫੈਕਸ: (604) 299-5921

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੀ ਸੀ ਯੂਥ ਇਨ ਕੇਅਰ ਨੈਟਵਰਕਸ: ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਹੇਠਲੇ ਸਥਾਨਕ ਜਵਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਲੈਕਟ ਕਾਲ ਕਰੋ: (604) 689-3204

ਫਰੀਡਮ ਆਫ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ (ਐੱਫ ਆਈ ਪੀ ਪੀ ਏ): ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐੱਫ ਆਈ ਪੀ ਪੀ ਏ ਸੰਪਰਕ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੋ, ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Ministry of Education Information and Privacy Office

PO Box 9144, Stn Prov Govt

Victoria, BC V8W 9H1

ਫੋਨ: (250) 356-7508, ਫੈਕਸ: (250) 387-6315, ਜਾਂ

Freedom of Information and Privacy Commissioner

PO Box 9038, Stn Prov. Govt.

Victoria, BC V8W 9A4

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿੱਚ: (250) 387-5629, ਫੈਕਸ: (250) 387-1696; ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ: (604) 660-2421

ਹੋਰ ਕਿੱਤੇ ਵੀ ਮੁਫਤ ਫੋਨ: 1-800-663-7867

ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਬੀ ਸੀ: ਇਮੀਗਰਾਂਟਾਂ, ਰਫਿਊਜੀਆਂ, ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਸੋਬੇ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫੋਨ: (604) 684-2561, ਫੈਕਸ: (604) 684-2266

ਲਰਨਿੰਗ ਡਿਸਟੇਬਿਲਿਟੀਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਬੀ ਸੀ: ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਐੱਲ ਡੀ ਏ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਲੋਕਲ ਚੈਪਟਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

204, 3402 27th Avenue

Vernon, BC V1T 1F1

ਫੋਨ/ਫੈਕਸ: (250) 542-5033, ਈਮੇਲ: lda-vernonbc@home.com

ਪੇਰੇਂਟਸ ਐਂਡ ਫਰਿੰਡਜ਼ ਆਫ ਲੈਜ਼ਬੀਅਨ ਐਂਡ ਗੇਅਜ਼ (ਪੀ ਐੱਫ ਐੱਲ ਏ ਜੀ): ਗੇਅ, ਲੈਜ਼ਬੀਅਨ, ਬਾਇਓਸੈਕਸੂਅਲ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਬਦਲੀ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੁੱਪ। ਹੋਮੋਸੈਕਸੂਅਲਿਟੀ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਸੀਲੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ: (604) 421-8084 ਜਾਂ (604) 468-1749

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿੱਚ: (604) 642-5171, ਈਮੇਲ: PFLAG@gayvictoria.com

ਪੀਪਲਜ਼ ਲਾਅ ਸਕੂਲ: ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ, ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ, ਬਿਨਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖਾਸ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਫੋਨ: (604) 331-5400, ਕੰਮ ਕਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੁਨੇਹਾ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਫੈਕਸ: (604) 331-5401, ਈਮੇਲ: staff@publiclegaled.bc.ca, ਵੈੱਬਸਾਈਟ: <http://www.publiclegaled.bc.ca/>

ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਗੇਅ ਐਂਡ ਲੈਜ਼ਬੀਅਨ ਕੌਨਟੈਕਟ ਲਾਈਨ: ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲਾਈਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਛਨਿਚਰਵਾਰ, ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 1:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 4:00 ਵਜੇ ਤੱਕ; ਸੋਮਵਾਰ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 10:00 ਵਜੇ ਤੱਕ। ਹੋਰ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। “ਪ੍ਰਾਈਡਲਾਈਨ ਬੀ ਸੀ” ਮੁਫਤ ਫੋਨ: 1-800-566-1170

ਯੂਥ ਅਗੇਨਸਟ ਵਇਲੈਂਸ ਲਾਈਨ: ਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ, ਜੁਰਮ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਗੁਪਤ ਤਰੀਕਾ। ਨੰਬਰ (ਬੀ ਸੀ ਵਿੱਚ) ਹੈ 1-800-680-4264. ਯੂਥ ਅਗੇਨਸਟ ਵਇਲੈਂਸ ਲਾਈਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਹੈ: <http://www.takingastand.com>

ਬੀ ਸੀ ਕੌਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪੇਰੇਂਟ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲਜ਼ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ)

ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ ਪੀ ਏ ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

BC Confederation of Parent Advisory Councils
Suite 202, 1545 West 8th Avenue
Vancouver, BC
V6J 1T5
ਫੋਨ: (604) 687-4433
ਫੈਕਸ: (604) 687-4488
ਈਮੇਲ: bccpac@telus.net
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: <http://www.bccpac.bc.ca>

ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਐਡਵੋਕੇਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਫਤ ਸੁਨੇਹਾ ਲਾਈਨ ਨੂੰ 1-888-351-9834 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਮਾਨਤਾ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਟੀਮ: ਬਰੈਂਡਾ ਟਰਨਰ (ਟੀਮ ਚੇਅਰ ਅਤੇ ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਸੈਕਿੰਡ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ), ਡਿਆਨਾ ਮਮਫੋਰਡ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਸੈਕਟਰੀ), ਬੇਵ ਹੋਸਕਰ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਪਹਿਲਾ ਵਾਈਸ-ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ), ਹੈਲਨ ਕੈਮਰੋਨ (ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ)

ਬਾਹਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਟੀਮ: ਨੈਂਸੀ ਲਗਾਨਾ (ਬੀ ਸੀ ਐੱਸ ਟੀ ਏ), ਨੈਂਸੀ ਹਿੰਡਜ਼ (ਬੀ ਸੀ ਟੀ ਐੱਫ), ਸ਼ੈਰਨ ਕੱਟਕਲਿਫ (ਬੀ ਸੀ ਪੀ ਵੀ ਪੀ ਏ), ਅਤੇ ਫਰੈਂਕ ਡੱਨਹੈਮ (ਬੀ ਸੀ ਐੱਸ ਐੱਸ ਏ)

ਸੰਪਾਦਨ ਅਤੇ ਫੌਰਮੈਟਿੰਗ: ਜੋਇਸ ਗਰੈਮ ਅਤੇ ਸਿੰਥੀਆ ਮੋਫਟ

ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ: ਮੇਲੀਨਾ ਹੰਗ

ਬੀ ਸੀ ਸੀ ਪੀ ਏ ਸੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗਾਈਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ।

ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਮ ਪੇਜ:
<http://www.gov.bc.ca/education>